

VFU Primärvård T8 – Information till handledare och studenter

Termin 8 är den andra terminen på stadium III som handlar om diagnostik, behandling och prevention av sjukdomstillstånd inom två av programmets Teman. Tema Neurologi och Rörelse (NR) fokuserar på sjukdomar inom nervsystemet och rörelseapparaten, och Tema Nutrition, metabolism och elimination (NME) fokuserar på sjukdomstillstånd inom magtarmkanalen, njurar och urinvägar samt de endokrina systemen. Primärvårdsplaceringen kan innehålla kliniska moment från båda temana, men bör ha ett **fokus på endokrinologi** och då särskilt **diabetes mellitus**.

Studenterna har inför denna termin med sig tidigare erfarenhet från VFU tema Primärvård, VFU-bas samt VFU tema Respiration/Cirkulation och VFU tema Försvar på sjukhus. Sammantaget gör det att studenterna bör klara av att ha "egna" planerade eller akuta patienter under primärvårdsplaceringen med ett riktmärke om att klara av två till tre egna patienter per dag under handledning. Det innebär i tid cirka timme per patient för anamnes, status, bedömning, eventuell provtagning, förslag på behandling och en sammanfattande diagnos. Det måste ske en avstämning av handledare innan beslut om diagnos och fortsatt behandling. Studenterna behöver också tid för att dokumentera besöken i journalsystemet. När det gäller att ta ställning till medicinering och receptförskrivning kan studenterna föreslå genom att skriva ned preparat, doser och behandlingstid men en legitimerad läkare/handledare måste skicka receptet. Det går bra att öva på att skriva "gula" pappersrecept om det finns några sådana.

Patienter som kan vara lämpliga är sannolikt "kontrollpatienter" som kan gå på olika typer av mottagningar såsom sköterskemottagning, diabetesmottagning eller på ordinarie planerad läkarmottagning. Även vissa akuta patienter kan varalämpliga. Det krävs därför en extra insats att boka in dessa patienter.

Exempel på lämpliga patienter:

Akuta besök:

- Mindre sårskada
- Buksmärta
- Diabetes (högt blodsocker, mycket känningar etc)

Planerade besök:

- Diabetes mellitus – gärna årskontroll med receptförskrivning. Det kan vara patienter med samsjuklighet såsom hypertoni eller njursvikt om det inte är för komplicerade fall.
- Hypotyreos – gärna årskontroll med receptförskrivning. Studenterna bör utföra tyroideastatus samt vara delaktiga i bedömningen av laboratorieanalys och ev. medicinjustering.
- Vattenkastningsbesvär
- Funktionella mag-tarmbesvär, buksmärtor, anorektala problem, patologiska leverprover
- Artros
- Kronisk smärta i rörelseapparaten
- Neuropatier
- Huvudvärk

Praktiska färdigheter som med fördel kan övas på under vårdcentralplaceringen:

- Utföra inspektion och palpation av sköldkörteln.
- Bedöma blodglukosmätning och relation till HbA1c

- Bedöma metabolt status (glukoskontroll inklusive risker för och prevention av hypoglykemi samt mål för HbA1c, lipider och blodtryck)
- Insulinföreskrivning (pennor, övriga hjälpmedel)
- Värdera metformindosering utifrån eGFR (estimerat GFR)
- Undersöka och bedöma en diabetesfot med avseende på eventuell skelettdeformitet, sår, cirkulation inklusive palpation av fotpulser, samt sensibilitet
- Urinanalys med snabbtester
- Bedöma nutitions- och vätskestatus
 - Anamnestiskt fånga risker för undernäring respektive övervikt
 - Föreslå behandlingar vid risk för undernäring respektive övervikt
- Bukpalpation
- Skrotalundersökning
- Prostatapalpation
- Lägga infiltrations- och enklare ledningsanestesi
- Suturering av mindre sårskada i hud och subcutan vävnad samt excision av mindre hudförändring
- Ledstatus
- Avgränsat neurologiskt status

Praktiskt upplägg

VFU sker normalt sett under 28 timmar (inkl typfallsseminarium och förberedelser 1.5+1.5 timmar) fördelat på 5 dagar i veckan, men kan variera utifrån vårdcentralens förutsättningar den aktuella veckan. Varje VFU-dag ska avslutas med ett samtal mellan studenter och handledare där tid ges för kort reflektion och summering av dagen.

Vid frånvaro från VFU – vänligen se separat dokument på VFU-hemsidan ”frånvaro under vfu”.

För rutiner kring handläggning av situationer med olämpligt uppträdande, v g se separat dokument ”Riktlinjer för åtgärder vid problem under verksamhetsförlagd utbildning” på VFU-hemsidan.

Studenter ombeds att själva ta kontakt med sin handledare på vårdcentralen för avstämning när det gäller schema för veckan.

Länk till läkarprogrammets VFU-hemsida: [https://www.oru.se/institutioner/medicinska-
vetenskaper/program-och-kurser/lakarutbildningen/vfu---verksamhetsforlagd-utbildning/](https://www.oru.se/institutioner/medicinska-vetenskaper/program-och-kurser/lakarutbildningen/vfu---verksamhetsforlagd-utbildning/)

Kontaktuppgifter:

Eva Melander, Studierektor för Primärvården, Region Örebro Län: eva.melander@regionorebrolan.se

Anna Sjögren, Studierektor Region Värmland: Anna.Sjogren@regionvarmland.se

Johanna Gmeiner, Studierektor Region Västmanland: johanna.gmeiner@regionvastmanland.se

Kursansvarig: Liza Ljungberg

Examinator: Johan Jendle

Utbildningsadministratör: Åsa Bodin

För kontakt med kursansvarig, examinator eller utbildningsadministratör T8 använde följande mailadress: T8.lakarprogram@oru.se